

Diplomová práce Postava a charakteristika v socialistickorealisticím románu 50. let analyzuje s využitím poznatků současné literární vědy socialistickorealisticou prózu z období nejtěžší české totality. Soustředí se na budovatelský román ze současnosti a nedávné minulosti, např. romány z konce 2. světové války. Druhý oddíl práce zkoumá významu kategorie postavy v dobové literatuře a literární kritice. Výchozím prvkem umělecké koncepce padesátých let je spolehnutí se na prózu jako nástroj poznávání světa a didaktické zatížení románů. Soudobé programové úvahy srovnávám například s novějším kognitivním pojetím literatury (především s prací Marka Turnera Literární mysl). Postava je klíčovou kategorií pro překonání čtenářovy distance k dílu a pro autentifikaci světatvorného modelu fikce. Schematičnost figur v budovatelských románech je důsledkem především dvou faktorů: jde o nepoměr mezi pojetím a realizací vztahu kategorizace a personalizace v charakterizačních postupech (v terminologii Ralfa Schneidera) a oddělenost tvůrčí práce na abstraktním alterocharakterizačním modelu vztahů mezi postavami a "zreálnující" povahu kresbou postav.

Konkrétní typy postava symptomatické situace, v nichž se nacházejí, jsou rozebírány v kapitolách třetího dílu práce. Umístění figur v konstruovaném ideologickém spektru je nejdůležitějším stavebním rozvrhem díla - zabývá se jím kapitola IIILa Jsme bitevní pole - společenská architektura románu a vnitřní dynamika středových postav. Kapitola IIILb Jejich životy nepatří jim - devalvace postavy-objektu rozebírá celkový koncept toho, jak jsou lidé v socialistickorealisticých románech pojímáni. Část IIILc Muž nad krajinou - perspektiva a významové naplnění popisu je vedena v intencích teoretické práce Phillipe Hamona a soustředí se na sblížení vypravěčské perspektivy s hlavní kladnou postavou "nového hrdiny" a na významové naplnění nenarativního momentu popisu.